

**БІОТЕХНОЛОГІЧНІ Й ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВІДНОВЛЕННЯ
ТА ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**
(модератор – д.с.-г.н., проф. Гноєвий І.В.)

**РОЗВИТОК ТВАРИННИЦТВА – ОБОВ'ЯЗКОВА УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ДОДАНОЇ
ВАРТОСТІ АГРОПРОДУКТОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

М.Д. Безуглий, д-р с.-г. наук, проф., акад. НААН України (*ДБТУ, Харків*)

Тези пропонують відповіді на три питання, що стоять перед тваринництвом України;

1. Чому розвиток галузі тваринництва є обов'язковим для України?
2. Які технології повинні бути використані при відновленні та повоснному розвитку тваринництва?
3. Як переконати і змусити аграрний бізнес інвестувати кошти у галузь тваринництва?

Перше питання найпростіше з трьох представлених. Продукти тваринного походження є обов'язковими для здорового харчування. На жаль, стан галузі тваринництва по більшості не забезпечує як кількісних, так і якісних показників збалансованого харчування українців (табл. 1).

Таблиця 1

Обсяги виробництва і норми споживання основних видів м'яса

Вид м'яса	Споживання, кг/особу		Обсяг виробництва, тис.тон	
	фактичне	Норма	фактичний	потрібний
Птиця	27,0	20	1285	540
Свинина	19,8	38	728	1397
Яловичина	7,4	32	272	1176
Інші	0,5	4	37	296
Всього	54,7	80	2322	3409

Виконання вимог продовольчої безпеки потребує збільшити виробництво м'яса і забезпечити асортимент м'ясної продукції на рівні науково обґрунтованих норм харчування. Незадовільна ситуація склалася і з виробництва молока (рис. 1).

Постійне зниження маточного поголів'я приводило до систематичного зменшення об'ємів виробництва молока, не дивлячись на зростання продуктивності корів. Через такий стан у молочному скотарстві середньостатистичний українець споживає у рік лише 55% молока і молочних продуктів від науково обґрунтованої норми споживання. При цьому власне виробництво молочної продукції складає лише 76% від вироблених обсягів, або 41,8% від норми споживання.

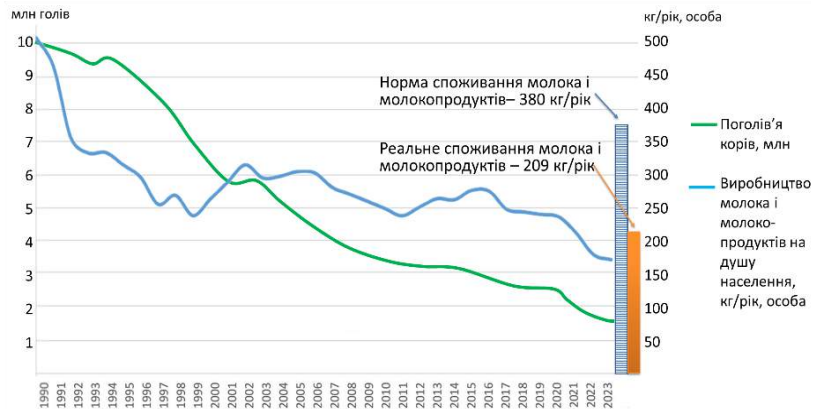

Рис. 1. Поголів'я корів та виробництво молока в Україні

Другою причиною розвитку тваринництва є необхідність використання зерна в Україні, а не експорт його як сировини з мінімальною доданою вартістю. Виробництво комбикормів для галузей тваринництва і птахівництва дозволить збільшити додану вартість продукції у 5-10 разів і створити близько 350 тис. нових робочих місць.

Третьою причиною розвитку тваринництва є використання білкових продуктів переробки зерна на біоетанол і біополімери та олійних і бобових культур на олії і біодизель для виготовлення комбикормів.

Як потрібно розвивати тваринництво після перемоги? Науковий і технологічний прогрес останніх двох десятиріч поставив на порядок денний розвитку галузі роботизацію, автоматизацію і діджиталізацію тваринницьких ферм і молочно-м'ясних підприємств. Обов'язковою складовою сучасних технологій є біотехнологічних методів: розведення худоби на засадах геномної селекції, сучасні методи відтворення (трансплантація зародків, транспортування тварин у вигляді заморожених ембріонів, отримання нащадків визначеної статі, тощо) На жаль, вітчизняна аграрна наука випала з числа розробників таких технологій за останні 10 років. Відновлення і подальший розвиток галузі буде відбуватися на основі закордонних технологій і обладнання. На сьогодні можна вважати задовільним рівень використання сучасних технологій тільки у птахівництві, але і то тільки у виробництві м'яса і яєць курей.

Основне питання даної роботи: як зробити тваринництво важливою і необхідною галуззю сільського господарства в Україні? Очевидним є факт, що переважна більшість аграрного бізнесу України має високі прибутки з рослинницької галузі і не бажала витратити кошти на значно складнішу галузь тваринництва протягом останніх десятиріч. Державна політика не впливала на стан тваринництва, а тому лише закони вільного ринку формували умови існування галузі. У той же час в усіх розвинутих країнах існує система заходів, що регулюють стан та розвиток тваринництва (табл. 2).

